

Rváčovští jdou znovu do soutěže

Mléčná farma ve Rváčově patří k zemědělskému podniku ZEOS Lomnice a. s. a leží asi 2,5 kilometru od Lomnice nad Popelkou. Zootechnici říkali, že při pěkném počasí mají výhled na Krkonoše i do části Českého ráje a podobným výhledem se mohou kochat i krávy. Do soutěže o titul Mléčná farma roku se hlásí již počtvrté.

Farma hospodaří na v bramborářské oblasti v nadmořské výšce okolo 500 metrů na ploše 1250 ha (celý podnik má rozlohu 2562 ha). Na orné půdě pěstují například kukuřici, obilí, mák a řepku i brambory, stejně jako píce pro skot, a to celkem na 800 ha. Farma má k dispozici rovněž asi 400 ha trvalých travních porostů. V krmných dávkách pro krávy jsou tedy mimo jiné travní senáž, jetelotravní senáž a kukuřičná siláž.

Farrou nás provázeli zootechnici Miloš Kubánek a Dana Křepelková. Rádi se chlubí novou produkční stájí i novými stájemi pro na sucho stojící krávy a odchovávané jalovice, které rekonstruovali v posledních dvou letech.

Zhruba před pěti lety, v roce 2013, byl ve Rváčově definitivně uveden do provozu nový krávin, do nějž bylo převedeno asi 300 krav z původního vazného ustájení. Vedoucí střediska Miloš Kubánek doplňuje, že výška investic byla zhruba 62 milionů korun, částečně z vlastních zdrojů společnosti Zeos Lomnice a také z dlouhodobého bankovního úvěru. Volná boxová stáj je asi 100 m dlouhá a 33 m široká a měkké dvouvrstvé gumové matrace v ložích jsou třikrát týdně ošetřovány vápencem. Stáj je vzdušná, šestiřadá, ustájení dojnic je bezstelivové na matracích, pouze porodní část stáje je stlaná. Všechny pohybové

Rybinová dojirna vypadá stále jako nová, osvětlení oblastí vemen je ideální pro rutinu dojení

chodby jsou zaroštované, stejně jako i veškeré přechody mezi krmišti a pohybovými chodbami železobetonovými rošty. Krmišť a pohybová chodba jsou podélně drážkované.

Středový krmný stůl je potažen materiálem Ucrete, vysoce odolným povrchem z polyuretanových pryskyřic, tzv. polyuretanbeton. Vstup ke krmnému stolu je pro zakládání krmiva umožněn rolovacími vraty na dálkové elektrické ovládání, které jsou vyplněny protiprůvanovou sítí.

Podlahy pod boxovými loži pod gumovými matracemi jsou betonové, stejně jako podlahy ve stáji stlané části. Krmišť a pohybová chodba jsou podélně drážkované a vyztuženy ocelovou sítí.

Pro udržení dobrého mikroklimatu ve stáji jsou boční stěny vybaveny stahovacími plachtami pro přívod vzduchu do stáje, střešní a štítové stěny jsou z PUR panelů. Odvod vzduchu zajišťuje průběžná větrací šterbina v hřebeni střechy. Velmi důležité je osvětlení stáje. Používá se LED osvětlení pro venkovní plochy a řízení zářivkových svítidel ve stáji je přizpůsobené přirozenému světelnému dni.

Ve veškerých prostorech, kde je možné využít denního světla, je regulováno osvětlení, aby se dosáhlo konstantního světla, ale minimalizovaly se náklady za elektrickou energii. V dojírně je instalováno speciální LED nasvícení, které osvětluje zdola vemen krav.

Dojnice podle užítkovosti

V produkční stáji jsou krávy rozděleny do sekcí podle fáze laktace a užítkovosti. Zjednodušeně řečeno, jsou rozděleny asi do sedmi skupin. První až pátá skupina krav je ustájena na matracích v produkční hale, šestá skupina volně ve stlaných boxech při přípravě na porod a sedmá skupina plemenic je asi tři neděle před otelením v porodně. V produkční stáji jsou krávy rozděleny na rozdojované, v další fázi laktace a na konci laktace. Plemenice na vrcholu laktace jsou ještě rozlišeny podle užítkovosti a dělí se na ty, které nadojí denně nad 32 l mléka, a na ty, které dojí pod tuto hranici.

V produkční stáji mají dojnice dobré mikroklima

V čekárně před dojírnou funguje přiháněč, který při zpětném chodu čistí její podlahu

Boční stěny stáje tvoří protiprůvanové sítě s roletami

Pro zajištění optimálního příjmu krmiva a následnou vysokou užitkovost je stále ještě v nové stáji instalován robotický přihrnovač krmiva Lely a naprogramován na velmi časté přihrnování krmiva.

Stáj je vybavena rotačními kartáči pro vyčistění welafare dojníc a dostatek pitné vody zajišťují temperovanými žlaby.

Rváčovští chovatelé pomalu navyšují stav dojníc, aby využili plnou kapacitu stáje. V současné době chovají na mléčné farmě ve Rváčově 420 krav českého strakatého skotu s průměrnou užitkovostí 8300 kg mléka za laktaci (nádoj na dojnici zapojenou v KU je 24 kg mléka) s tučností 4 % a obsahem bílkovin 3,58 %. Velmi dobré je i zdraví vemene z hlediska počtu somatických buněk v mléce, protože průměrný počet somatických buněk za poslední období byl 154 000 v mililitru.

Dojírna je jako nová

V produkční stáji se dvakrát denně dojí v bezbariérové rybinové dojírně Gea s 2 x 10 stánky. Dojírna jako jediná z těch, které jsme viděli, je vybavena světlem, které osvětluje oblast mléčných žláz dojníc.

V 10. ročníku soutěže o nejlepší mléčnou farmu získal chov ve Rváčově třetí místo mezi chovateli českých strakatých dojníc

Dojírna i mléčnice má podlahy potažené materiálem Ucrete, který je velmi odolný vůči chemikáliím a vodě, je vyrobený beze spár, a proto se lehce udržuje a má dlouhou trvanlivost. Navíc má protiskluzový povrch, takže se dojnice v dojírně cítí bezpečně.

Zootechnička Dana Křepelková vysvětlila, že zdraví vemene se posuzuje pomocí NK-testu a následných faremních kultivací, které se využívají i pro kontrolu účinnosti léčby.

Spádovaná čekárna před dojírnou má na podlaze matrace a je vybavena elektrickým přihráněčem, který po ukončení dojení, resp. po odchodu posledních krav ze skupiny z čekárny do dojírny, vyčistí zpětným chodem podlahu čekárny. Také tento typ přihráněče je na mléčných farmách ojedinělý.

Pohled na stáj – vjezd na krmný stůl

Kapacita chladicího tanku Gea v mléčnici je 15 000 litrů. Mléko chovatelé dodávají prostřednictvím východočeského mlékařského odbytového družstva Viamilk CZ do mlékárny Pragolaktos.

Reprodukce a péče o telata

Také výsledky reprodukce na farmě jsou velmi dobré. Pro zjišťování pohybové aktivity krav se využívají pedometry. Zabřezávání po prvních inseminacích je 57 % a po všech inseminacích 56 %. Inseminací interval bývá 60–61 dní a servis perioda okolo 78 dní, mezidobí má délku 360 dní.

Krávy se zaprahují podle počtu somatických buněk v mléce a podle historie zdraví či onemocnění vemene. Plemennice problematické z hlediska zdraví mléčné žlázy, se zaprahují antibiotiky.

Zasušené krávy se přesunují do přípravy na porod 21–30 dní před otelením. Na farmě ve Rváčově se průměrně narodí 40 telat za měsíc, ročně je to tedy kolem 480 nových telat. Po narození jsou telata napájena mlezivem a druhý den po pobytu u matky jsou přesunuta do individuálních boxů, kde dostávají mléčnou krmnou náhražku a mají k dispozici starter. Ve 3–4 týdnech věku se jalovičky převážejí do velkokapacitního teletníku do Nové vsi nad Popelkou. Odtud se roční jalovice potom vrací zpět na farmu do Rváčova, kde jsou později inseminovány a následně po otelení přesunuty do produkční stáje.

Konečně další stáje

Ve druhém pololetí roku 2017 se začal rekonstruovat bývalý vazný kravin ve Rváčově (který sloužil jako tzv. odkladná stáj pro dojnice, jež by provoz ve volné stáji již nezvládly, a bylo třeba dokončit laktaci) pro ustájení více než 80 krav stojících na sucho a vysokobřezích jalovic.

Začátkem února letošního roku byla část stáje zprovozněna pro potřeby ustájení vysokobřezích jalovic a na sucho stojících dojníc.

V letošním roce se také dali do komplexní rekonstrukce odchovny jalovic ve Rváčově.

Dopadlo to dobře. Na farmě se roční a starší jalovice odchovávají v nové rekonstruované stáji se stlanými boxovými loži. Vysokobřezí jalovice a krávy stojící na sucho jsou v další rekonstruované stáji na hluboké podestýlce. Tak se se uvolnilo místo v produkční stáji, a to chovatelům umožní postupně navyšit stav produkčních dojníc.

Příští ročník soutěže o nejlepší mléčnou farmu zastihne rváčovské chovatele dojníc v nejlepší formě.

Alena Ježková

Zeptali jsme se vedoucího mléčné farmy ve Rváčově Miloše Kubánka, proč se jejich farma hlásí do soutěže Mléčná farma roku? Příští ročník bude už váš čtvrtý, je pro vás soupeření s ostatními chovateli důležité?

Do soutěže o mléčnou farmu roku jsme se poprvé přihlásili v roce 2015. V každém roce jsme se díky výsledkům, kterých dosahujeme, nominovali mezi pěť nejlepších, mezi finalisty. Tato soutěž umožňuje porovnat výsledky farem a navíc při setkání na závěr ročníku na odborném semináři a vyhlášení výsledků soutěže získat od dalších nominovaných farem nové poznatky a zkušenosti kolegů. Motivací pro přihlášení do dalšího ročníku je fakt, že jsme nedosáhli nejvyšších příček (byli jsme jedenkrát pátí, jedenkrát čtvrtí a dvakrát třetí), a jelikož jsme oba s kolegyní zootechničkou Danou Křepelkovou ctižádostiví, chceme se o to pokusit. Bude to ale těžké, protože velká spousta farem dosahuje díky novým technologiím a stále se zlepšujícímu managementu výborných výsledků. Náš názor je, že bylo přínosem, když farmy, které se dostaly do finále, navštívila odborná komise. Konkrétně na naší farmě nás na některé nedostatky upozornili a poradili s jejich řešením, hlavně v oblasti managementu dojení a správné funkce dojírny. Tím bych jim chtěl touto cestou poděkovat. Samozřejmě, že se i my zlepšujeme. Například díky zařazení mláta do krmné dávky stoupla mléčná užitkovost dojníc.

Letošní léto nám však nepřálo. Výrazné sucho se v naší oblasti podepsalo na výrobě objemných krmiv, proběhly pouze první seče. Záchranou pro nás a naše dojnice je, že máme nějaké zásoby z roku 2017, a tak snad se nám podaří i díky tomu navyšit stavy dojníc a zvolit opačný trend než někteří chovatelé, kteří jsou nuceni díky nedostatku krmiva snižovat stavy krav.